

Úvod do stereotomie

Vlasta Moravcová

morava@karlin.mff.cuni.cz

Katedra didaktiky matematiky
MFF UK, Praha

Aplikace matematiky pro učitele, 13. prosince 2011

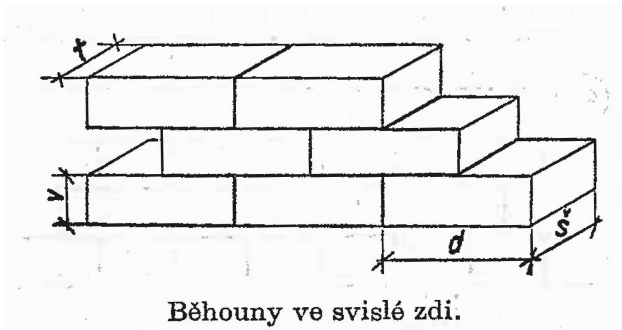
Stereotomie (tělesořez)

- nauka o rozdělení stavební konstrukce (dané tvarem a velikostí) na jednotlivé díly tak, abychom vyhověli zákonům statiky i stavební mechaniky a současně praktickým a estetickým požadavkům
- pravidla dělení závisí na materiálu (kámen, dřevo, železo, beton, . . .)
- aplikace geometrie, deskriptivní geometrie, statiky, stavební mechaniky, kamenictví
- podstatnou součástí – **kamenořez**

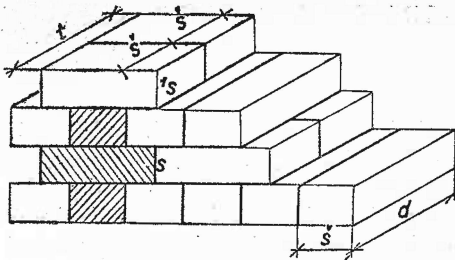
- pravidla určována zkušeností
- první kamenné stavby – jen z jednoho kusu kamene, hrubě opracované (modly, obětní stoly, sloupy, . . .)
- počátky kamenorezu souvisí s užitím železa – nástroje k opracovávání kamene
- starověký Egypt (pyramidy, chrámy, sfingy)
- starověké Řecko, starověký Řím (klenby, mosty, akvadukty, . . .)
- útlum s rozvojem betonových staveb, v současnosti využití zejména při rekonstrukci památek

- odborné práce v oblasti stereotomie před vznikem deskriptivní geometrie (G. Monge, 1795)
- kolébkou Francie, od konec 16. století:
  - Philibert Delorme (1514–1570)
  - Mathurin Jousse (1575–1645)
  - Girard Desargues Lyonnais (1591–1661)
  - Amédée François Frézier (1682–1773): *La théorie et la pratique de la coupe des pierres et des bois, pour la construction des voutes et autre parties des bâtimens civils et militaires, ou Traité de stéréotomie à l'usage de l'architecture.* (Strasbourg, 1737)
- u nás – přednášky ze stereotomie na pražské technice od r. 1863/4 (R. Morstadt, F. Tilšer, J. Šolín, . . .)

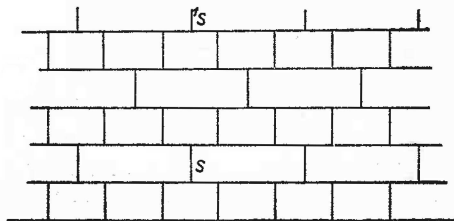
Ukázka stereotomického řešení

Ukázka stereotomického řešení

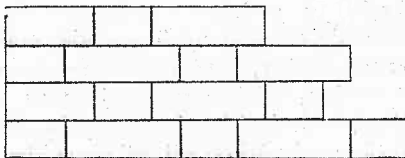

Polokřížová vazba.

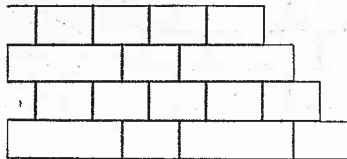

Křížová vazba ve zdi.

Ukázka stereotomického řešení

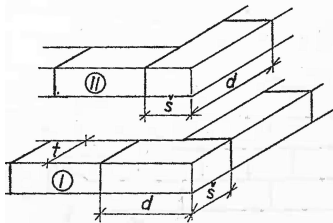

Vazba gotická.

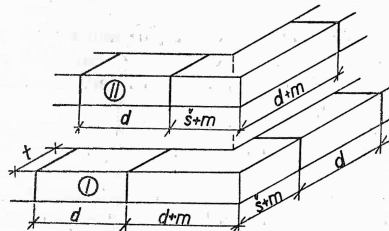

Vazba holandská.

Ukázka stereotomického řešení

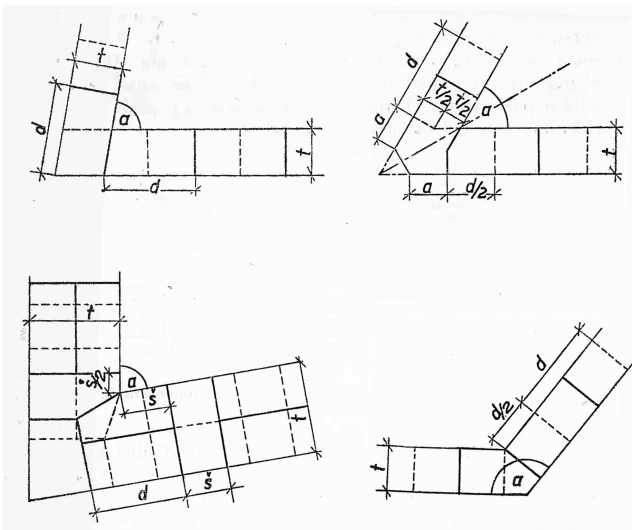
Vazba kamenů v pravouhlém rohu.

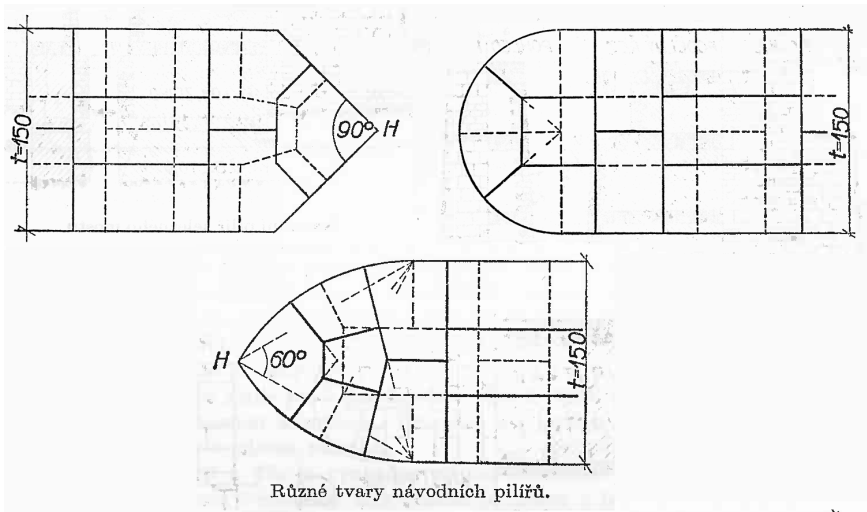
Vazba kamenů s křídlem (nároží pravouhlé).

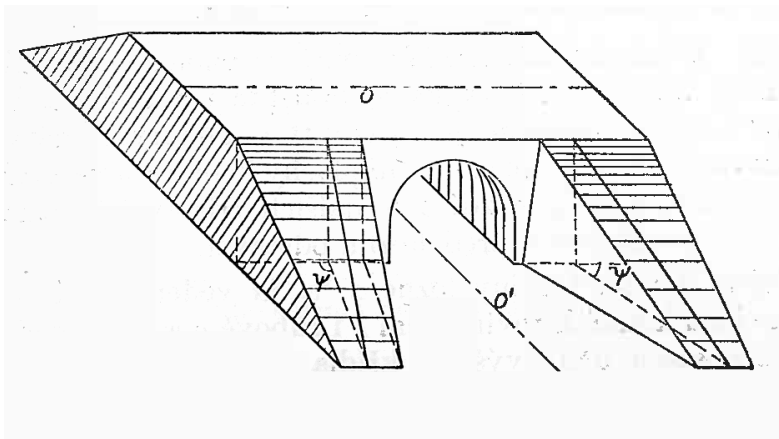
Ukázka stereotomického řešení

Ukázka stereotomického řešení

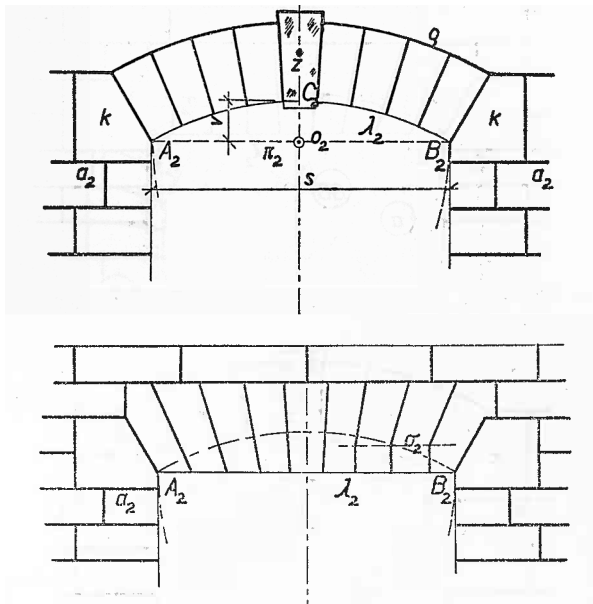

Ukázka stereotomického řešení

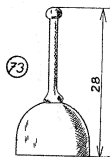

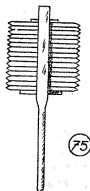
Ukázka stereotomického řešení

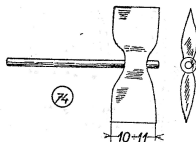
Používané nářadí

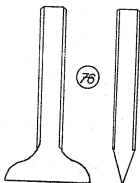
Dřevěná palice

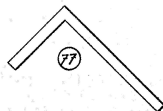
Zrnovák.

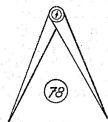
Sekáč.

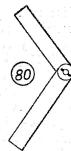
Rýhovačka.

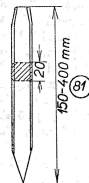
Pravoúhlá úhelnice.

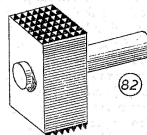
Kamenická kružídla.

Stavěcí úhelnice.

Oškrtlík.

Pemlice.

Šolín J.: *Stereotomie*. Praha, 1900.

Klíma J., Šimek K.: *Kamenořez*. Edice Cesta k vědě, sv. 29, JČMF, Praha, 1950.

Piska R., Medek V.: *Deskriptivní geometrie II*. SNTL/Alfa, Praha, 1975.

Kadeřávek F., Klíma J., Kounovský J.: *Deskriptivní geometrie II*. NČAV, Praha, 1954.